

Stanowisko Rady Gminy Nadarzyn Nr XXV.2.2020

z dnia 21 lipca 2020r.

w sprawie finansowania oświaty i podjęcia działań zapewniających utrzymanie płynności finansowej, w szczególności w zakresie finansowania oświaty oraz wdrożenia mechanizmów wsparcia rekompensujących samorządom zmniejszone wpływy z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) i osób prawnych (CIT).

Na podstawie § 22 ust. 2 lit. b Załącznika do Uchwały Nr IX/77/2011 Rady Gminy Nadarzyn z dnia 14 lipca 2011r. w sprawie Statutu Gminy Nadarzyn (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2011 r. nr 142 poz. 4558, z 2018 r. poz. 10829, z 2019 r. poz. 954), Rada Gminy Nadarzyn przyjmuje stanowisko o następującej treści:

§ 1. Przyjmuje się stanowisko dotyczące finansowania oświaty i podjęcia działań zapewniających utrzymanie płynności finansowej, w szczególności w zakresie finansowania oświaty oraz wdrożenie mechanizmów wsparcia rekompensujących samorządom zmniejszone wpływy z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) i osób prawnych (CIT).

§ 2. Rada Gminy Nadarzyn z niepokojem śledzi obecną sytuację finansową naszego samorządu i stwierdza, że zagrożone są finansowe podstawy funkcjonowania gminy. Wniosek wypływa ze sposobu finansowania oświaty jak również zakłócenia wysokości wpływów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i osób prawnych. Pragniemy wyrazić swoją dezaprobatę co do sposobu obliczania oraz samej wielkości otrzymywanej przez gminę subwencji oświatowej. Uznając rolę oświaty w edukacji i przygotowanie młodego pokolenia do życia we współczesnym świecie, konieczne jest efektywniejsze wsparcie finansowe samorządów z budżetu państwa na realizację zadań oświatowych. Wprowadzone przez Rząd RP zmiany w prawie oświatowym zwiększyły i tak już duże obciążenie finansowe gmin. Tym samym zmusiły samorządy do realizacji zadań oświatowych kosztem rezygnacji z zadań publicznych. Otrzymywane z subwencji oświatowej środki nie wystarczają na wypłaty dla nauczycieli i pracowników administracji. Wprowadzone przez Rząd w ostatnich dwóch latach podwyżki przy niezmiennej wysokości subwencji państwowej dodatkowo obciążają budżety samorządów. Realizacja decyzji Rządu, prowadzić może do załamania finansów samorządu, a kierowane środki na oświatę spoza subwencji oświatowej przeznaczone są nie na rozwój bazy oświatowej, lecz na płace dla nauczycieli i pozostałej kadry oświatowej. Za kształt i jakość oświaty odpowiadają samorządy w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, na które gmina powinna otrzymywać środki finansowe w wysokości koniecznej do wykonania zadań. Obecnie tak nie jest. System subwencjonowania na jednego ucznia spowodował, że przeznaczone przez samorządy dotacje dla szkół przekraczają ich możliwości. Realizacja zadań oświatowych między innymi subwencjonowanych i własnych tj. oddziały przedszkolne, przedszkola, dowóz uczniów do szkół, dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół, dojazd nauczycieli do uczniów w ramach nauczania indywidualnego, urlopy nauczycieli na poratowanie zdrowia, zatrudnienie nauczycieli współorganizujących proces dydaktyczny, wydłużenie

pracy świetlic szkolnych itp.... utrzymanie bazy oświatowej następuje kosztem zaspokajania pozostałych potrzeb wspólnoty samorządowej.

Gmina aby pokryć wszystkie wydatki związane z funkcjonowaniem oświaty dopłaca do otrzymanej subwencji ok. 50% środków. Kwota subwencji naliczana przez Ministerstwo jest zbyt niska, a algorytm, stanowiący podstawę wyliczenia środków przeznaczanych przez państwo na cele oświatowe, nie zapewnia obiektywnego, jasnego i przejrzystego sposobu wyliczania potrzebnych na ten cel środków. Koszty finansowania oświaty przez samorząd gminy Nadarzyn w ostatnich 5 latach przedstawiają się następująco:

rok	wydatki na oświatę	wysokość otrzymanej subwencji	udział % subwencji w wydatkach
2015	35 063 764,64	12 082 675,00	57,69
2016	33 687 146,44	13 716 139,00	52,30
2017	36 155 785,90	14 599 882,00	51,44
2018	40 824 418,17	15 974 035,00	51,02
2019	36 917 557,05	18 667 480,00	54,77
2020 plan	39 321 806,04	19 026 109,00	50,63

Jak wynika z powyższego w chwili obecnej samorząd gminy Nadarzyn zmuszony jest do zabezpieczenia w swoich budżetach znacznej części środków na cele oświatowe, co nie tylko hamuje rozwój inwestycyjny JST, ale przekłada się również na wiele dziedzin życia społecznego i gospodarczego gminy.

Z dużym niepokojem przyjęliśmy informację o zakłóceniu wysokości wpływów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i osób prawnych o 1 948 433,09 zł – o tyle mniej środków zasililo budżet gminy w maju 2020 w porównaniu do maja 2019, co stanowi krytyczną obniżkę tego dochodu, aż o 39,01%

Tak drastyczny spadek dochodów, powoduje powolną zapaść gospodarczą i inwestycyjną. W efekcie uniemożliwi realizację zadań własnych i stawia duży znak zapytania przy wykonywaniu zadań zleconych, które często również nie są pokrywane w pełni przez budżet państwa.

W związku z powyższym Rada Gminy Nadarzyn zgłasza następujące uwagi:

1. Kwota subwencji oświatowej powinna zostać urealniona do rzeczywistych wydatków na oświatę ponoszonych przez samorządy.
2. Edukacja przedszkolna powinna być objęta subwencją oświatową.
3. Podwyżka wynagrodzeń dla nauczycieli, która została wynegocjowana przez MEN ze związkami „Solidarność” nie była konsultowana ze stroną samorządową, a środki, które zostały zabezpieczone w budżecie państwa nie zabezpieczają jej realizacji przez samorządy. Gmina Nadarzyn zmuszona jest do zabezpieczenia dodatkowych środków przeznaczonych na podwyżki dla nauczycieli co w znacznym stopniu wpływa na konieczność obciążenia wydatków budżetowych w innych obszarach.
4. Urlop dla poratowania zdrowia powinien być traktowany jako niezdolności do pracy i opłacany ze środków państwa - ZUS).

5. Powinny zostać ustalone standardy realizacji podstawowych zadań oświatowych, na podstawie których można by rzetelnie określić kwotę subwencji w relacji do kosztów realizowanych przez JST zadań.
6. W związku z ciągłym wzrostem nakładów finansowych na oświatę, samorząd gminy Nadarzyn zmuszony jest do rezygnacji z części realizowanych zadań poza oświatowych co doprowadza do niezadowolenia społecznego.

Podsumowując, konieczne jest zwiększenie subwencji oświatowej do realnego poziomu, tak aby gmina Nadarzyn nie była obciążona ponoszeniem znacznych kosztów związanych z dopłatami do oświaty.

Wnosimy również o zmianę ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z poszanowaniem konstytucyjnej zasady odpowiedności dochodów do zadań powierzonych samorządom (art. 167 ust. 1 Konstytucji RP).

Apelujemy również o odpowiednie traktowanie przekazanego przez przedstawicieli naszego samorządu stanowiska w sprawie zagrożenia realizacji zadań publicznych. Zwiększenie subwencji oświatowej i zmiana ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z poszanowaniem konstytucyjnej zasady odpowiedności dochodów do zadań powierzonych samorządom, z całą pewnością umożliwi gminie Nadarzyn zapewnienie lepszego rozwoju edukacji, jako jednego z najważniejszych aspektów życia publicznego.

§ 3. Zobowiązuje się Przewodnicząca Rady Gminy Nadarzyn do przekazania niniejszego stanowiska:

- 1) Prezydentowi RP;
- 2) Prezesowi Rady Ministrów;
- 3) Marszałkowi Sejmu RP;
- 4) Marszałkowi Senatu RP;
- 5) Posłom i Senatorom z terenu województwa mazowieckiego;
- 6) Ministrowi Edukacji Narodowej;
- 7) Samorządom powiatowym i gminnym z terenu województwa mazowieckiego.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY NADARZYN
(ósmej kadencji)
Danuta Wacławiak
Danuta Wacławiak